

MMM:n hallinnonalan määrärahat - Sopeuttamistarve ja sen vaikutukset

Kasvun kaava-reformi; Maa- ja metsätalous –jaosto

12.5.2023

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio

Talousjohtaja Matti Hyytinen

Maatalousneuvos Esa Hiiva

Sisällys

- Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan vaikutus kansalaisten arjessa
- Hallinnonalan määrärahojen rakenne
- VM:n meno- ja rakennekartoitus MMM:n hallinnonalan näkökulmasta
 - Ehdotetut sopeuttamisvaihtoehdot
 - Maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämisen tukiin mahdollisesti kohdistuvien sopeutusten arviointi
- MMM:n näkemyksiä VM:n ehdottamista sopeutusvaihtoehdoista
- Yhteinen keskustelu

MMM:n hallinnonalan keskeiset tavoitteet

Kokonaiskestävän ruokajärjestelmän huoltovarmuus ja kilpailukyky paranevat

- Kaikille on riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa
- Suomalaisen ruuan kysyntä ja viennin arvo kasvavat
- Tuotantopanosten saatavuus turvataan, omavaraisuusaste nousee ja ne säilyvät korkealaatuisina ja turvallisina
- Kuluttaja- ja markkinalähtöinen ruokajärjestelmä toimii kannattavasti, oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti
- Maatalouden rakenne kehittyy, tuottavuus paranee ja elintarvikeomavaraisuusaste säilyy korkeana
- Eläintaudit ja kasvintuhoojat ja niihin liittyvät riskit ovat hallinnassa
- Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla ja mikrobilääkeresistenssi on hallinnassa

Kestävä luonnonvaratalous turvaa huoltovarmuutta, lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä

- Vahvistetaan vesihuollon, biomassojen tuotannon ja kalatalouden omavaraisuutta ja huoltovarmuutta
- Luonnonvaratalouden kilpailukykyinen toimintaympäristö luo uutta yritystoimintaa sekä kasvattaa jalostusastetta ja vientiä
- Luonnon aineettomien hyödykkeiden ja hyvinvointipalveluiden käyttö lisääntyy
- Uusiutuvien luonnonvarojen elinvoimaisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen tila paranevat, mikä luo pohjan kokonaiskestävyydelle
- Turvataan uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö ja vahvistetaan riskien hallintaa
- Hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja kiertotaloutta
- Sopeudutaan ilmastonmuutokseen ja varaudutaan siitä aiheutuviin riskeihin

Monipuolinen yritystoiminta sekä menestyvä maaseutu ja saaristo, monipaikkaisuus ja yhteistyöverkostot vahvistavat yhteiskuntaa

- Maaseutualueiden yritysrakenne kehittyy ja monipuolistuu sekä yritysten kilpailukyky paranee
- Yrityksille on tarjolla osaavaa työvoimaa, rahoitusta ja yhteistyöverkostoja
- Toimintaa tukeva infrastruktuuri ja laadukkaat palvelut mahdollistavat hyvän elämän, asumisen ja elinkeinotoiminnan maaseudulla ja saaristossa sekä vahvistavat alueellista yhdenvertaisuutta
- Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen sekä alueellisten ja paikallisten toimijoiden yhteistyö vahvistuvat
- Alueita kehitetään kumppanuudessa maaseutu-, saaristo- ja kaupunkitoimijoiden kanssa
- Päätöksenteon valmistelussa tunnistetaan maaseutuun ja saaristoon kohdistuvia vaikutuksia ja tehdään ne näkyviksi

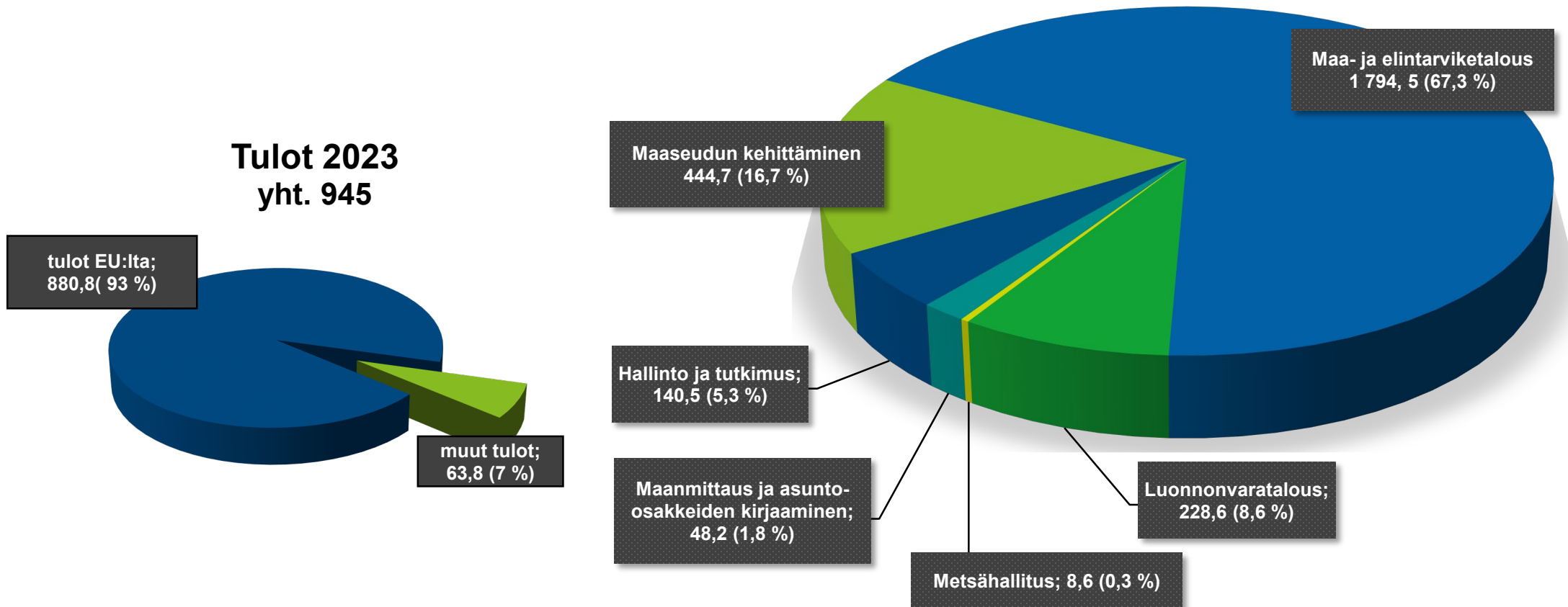
Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta

- Kiinteistö- ja huoneistotietojärjestelmien hallinnoinnilla ja palveluilla turvataan kansallisen omistus- ja vakuusjärjestelmän toimivuutta
- Peruspaikkatietojen ja referenssijärjestelmien kehittämisellä ja palveluilla turvataan paikantamisen perusta
- Tukipalveluilla ja tutkimuksella tuetaan paikkatietojen yhteentoimivuutta ja kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä
- Ruokaan ja uusiutuviin luonnonvaroihin liittyvät paikkatiedot mahdollistavat tehokkaita prosesseja ja palveluita sekä uutta liiketoimintaa

MMM:n hallinnonalan määrärahat ja tulot TA2023 (milj. euroa)

MMM:n hallinnonalan määrärahat TA2023
yht. 2 665

Yleinen järjestys ja turvallisuus, maanpuolustus ja ulkoasiainhallinto
Koulutus, osaaminen, kulttuuri sekä liikunta ja nuorisotyö (ml. opiskelijoiden tukeminen)
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä hyvinvointialueiden talous
Sosiaaliturvaetuudet
Maa- ja metsätalous, ympäristö ja luonnonsuojelu
Elinkeinoelämä, liikenne, asuminen ja rakentaminen

Indeksisidonnaiset menot

Toimintamenot

Avustukset

Julkiset hankinnat

**VM:n meno- ja
rakennekartoitus
MMM:n hallinnon-
alan näkökulmasta**

- **Maa- ja puutarhatalouden kansallisesti rahoitetun tuen pienentäminen, kaksi vaihtoehtoista tapaa:**
 - Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen pienentäminen (koko maa): 60–100 milj. euroa, v. 2030 tasolla 160–200 milj. euroa
 - Pohjoisen tuen pienentäminen/lopettaminen: 75–100 milj. euroa, v. 2030 tasolla 160–300 milj. euroa
- **Luonnonhaittakorvauksen kokonaan kansallisesti rahoitetun osuuden pienentäminen: 70–150 milj. euroa, v. 2030 tasossa esim. 150–200 milj. euroa**
- Pienemmät yksittäiset säästömahdollisuudet, yhteensä noin 10–20 milj. euroa kohdentuen lähinnä hanketoiminnan ja valtionavustusten supistamiseen

VM:n menokartoituksen lähtökohdat kannatettavia

- Maataloustukien mahdolliset sopeutukset tulee toteuttaa hallitusti
 - Kun huomioidaan maatalouden ja ruoantuotannon nykyinen kannattavuustilanne ja tilojen rakennekehitys, ei tukien alentamista voitane lähteä toteuttamaan nopeasti ja jyrkästi.
 - Hallittu toteuttaminen edellyttäisi keskeisiä strategisen tason maatalouspoliittisia linjauksia
- **MMM:n ehdotus:** **laaditaan maatalouden ja koko ruokajärjestelmän strategia vuoteen 2040**
- Mahdollisten sopeutusten takapainotteisuus [2028-2034 rahoituskaudelle]

Maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämisen tuet

- Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan (pl. 30) vuoden 2023 määrärahoista noin 76 % (lähes 2 021 milj. euroa) on erimuotoisia maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämisen tukia
- Tukien kokonaismäärästä 1 338 (66 %) on EU:n kokonaan tai osittain rahoittamaa tukea (osarahoitusosuus 43 %)
- Kokonaan kansallista tukea on lähes 682 milj. euroa (34 % tukien kokonaismäärästä)
 - Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (15 milj. euroa)
 - Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (350 milj. euroa)
 - Kansallinen luonnonhaittakorvaus (317 milj. euroa)

Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki v. 2023

	milj. euroa
	354,6
Etelä-Suomen kansallinen tuki, josta	17,0
- sika- ja siipikarjatalouden tuki	6,3
- kasvihuonetuotannon tuki	9,7
- puutarhatuotteiden varastointituki	1,0
Pohjoinen tuki, josta	328,6
- maidon tuotantotuki	173,2
- muut kotieläintalouden tuet	114,1
- eloporotuki	4,4
- kasvikohtaiset tuet	5,1
- yleiset hehtaarituet	12,1
- kasvihuonetuotannon tuki	15,5
- puutarhatuotteiden varastointituki	1,0
- muut pohjoiset tuet	3,2
Muu kansallinen tuki (sokerijuurikas, mehiläistalous)	9,1

Arvio VM:n menokartoitukseen sisältyvien ehdotusten vaikutuksista tilatasolla (pohjoisen tuen vähennys 100 milj. eurolla)

	Yrittäjätulo v. 2022, €/tila	Pohjoinen tuki -30 %, vaikutus €/tila	Vaikutus yrittäjätuloon
Maitotilat, C-alue	21 000	-12 100	-58 %
Muut nautatilat, C-alue	-14 800	-10 700	ei yrittäjätuloa
Sikatilat, C-alue	25 200	-7 900	-31 %

Arvio VM:n menokartoitukseen sisältyvien ehdotusten vaikutuksista tilatasolla (kansallinen luonnonhaittakorvaus)

	Alku- vaiheessa		v. 2030 tasolla	
VM:n menosopeutusehdotus, esim. (milj. e)	70	150	150	200
Muutos (e/ha)	-32	-68	-68	-91
Muutos (e/tila) keskikokoisella tilalla (52 ha/tila)	-1 652	-3 539	-3 539	-4 719
Muutos (%) vuoden 2022 keskimääräiseen yrittäjätuloon	-8,8	-18,8	- 18,8	-25,1

Yhteinen keskustelu

